

آیا تمدید زمان اجرای تحریمی که در این مدتی که از اجرایی شدن برجام هم گذشته بود در حال اجرا بوده است و هیچ مسئولی ادعای برداشته شدن آن تحریم بواسطه‌ی برجام را نداشته است می‌تواند نقض برجام باشد؟

درباره‌ی واکنش ایران به تمدید ISA

تصویب تمدید تحریم ISA در سنا و تحریم‌هایی که در آینده و با ورود ترامپ به کاخ سفید افزایش هم خواهد یافت از جمله موضوعاتی است که نباید آن‌ها را در فضای احساسی - جناحی بررسی نمود و به این توهم دامن زد که چنین تحریم‌هایی ثمرات برجام را از بین خواهد برد. به این معنا که تحریم‌هایی از این جنس از ابتدای انقلاب علیه کشورمان وضع شده است و می‌توان گفت که کم و بیش اقتصاد کشور به آن عادت کرده است و ظاهراً تأثیر چندانی بر وضعیت زندگی مردم نداشته است و تأثیر این دسته از تحریم‌ها دقیقاً برخلاف تحریم‌هایی است که بواسطه‌ی برجام برطرف شده است؛ تحریم‌هایی مانند فروش نفت که تأثیری مستقیم بر معیشت مردم داشته است.

بنابراین اولین واکنش دولت ایران و دیگر تصمیم‌گیران می‌بایست بیان این حقیقت به مردم باشد که این نوع از تحریم‌ها که توسط آمریکا به شکل یک جانبه علیه کشورمان اعمال می‌شود با آن دسته از تحریم‌ها که به شکل اجماع و در سطح شورای امنیت وضع می‌شود و تمام کشورها اعم از دوست و دشمن، بند بند آن را اجرا می‌کرده‌اند کاملاً متفاوت است. مسئله دیگر در نوع واکنش به تمدید این تحریم پاسخ به این پرسش است که آیا تمدید زمان اجرای تحریمی که در این مدتی که از اجرایی شدن برجام هم گذشته بود در حال اجرا بوده است و هیچ مسئولی ادعای برداشته شدن آن تحریم بواسطه‌ی برجام را نداشته است می‌تواند نقض برجام باشد؟

برای پاسخ به چنین سؤالی می‌توان نظرات مختلفی را بیان نمود و خوشبختانه در دولت فعلی این موضوع جز موضوعات ممنوع نیست و هر فردی درباره‌ی این سخنی می‌گوید و در رسانه‌های رسمی هم با آزادی کامل درباره‌ی آن بحث و گفتگو می‌شود لیکن سوال اینجاست که آنچه که دولت موظف به اجرای آن است کدام نظر خواهد بود؟ مطابق نامه‌ی رهبر انقلاب به رییس‌جمهور در خصوص اجرای برجام فقط و فقط تصمیمات گرفته شده در هیئت نظارت بر اجرای برجام در این موضوع برای دولت لازم الاجراست و اظهار نظرهای سایر مقامات و مسئولان تنها در حد یک نظر شخصی خواهد بود و نه بیشتر. پرسش دیگری که در این جا مطرح می‌شود این است که نوع مواجهه‌ی هیئت نظارت بر اجرای برجام با چنین رویدادهایی باید چگونه باشد؟

از جنس فرمان برداری از دستورات مقامات سیاسی و یا بررسی‌های تخصصی حقوقی - سیاسی؟ اگر قرار باشد که بواسطه‌ی اظهار نظر رهبری نظام و یا رییس‌جمهور و یا هر مسئول محترم و ارجمند دیگری اعضای این هیئت تحت فشار قرار بگیرند و از بررسی کارشناسی اقدامات طرف مقابل با اهرم‌هایی پیدا و پنهان و فشار برخی رسانه‌ها و تئورها منع شوند دیگر نمی‌توان امید به اتخاذ تصمیماتی صحیح و منطبق بر منافع ملی توسط این هیئت داشت. در ادامه‌ی نگاهی داشته باشیم به مصوبه سنا در خصوص تمدید تحریم ISA و فرض را هم بر این می‌گذاریم که اواما این مصوبه را وتو نکند و چنین مصوبه‌ای اجرایی شود. برای این بررسی باید از دو جنبه‌ی سیاسی و حقوقی به این مصوبه نگاهی بیندازیم که در ادامه درباره‌ی وجه سیاسی آن به دو نکته اشاره می‌شود.

1- همانطور که تقریباً تمام مسئولان نظام چه آنان که همراه برجام‌اند و چه آن‌ها که تمایلی به ادامه‌ی برجام ندارند آگاهند تحریم‌هایی که اکنون مصوبه‌ای درباره‌ی تمدید آنها در سنا تصویب شده است از حدود بیست سال پیش تا همین الان ادامه داشته است، به این معنا که این گروه از تحریم‌ها به هیچ وجه بواسطه‌ی برجام که راه حلی برای تنش هسته‌ای و نه سایر تنش‌ها بوده است برطرف نشده بود و هیچ کس هم ادعای برطرف شدن این دسته از تحریم‌ها را نداشته است در نتیجه ادامه

یافتن تحریمی که برجام آن را برطرف نکرده است به هیچ وجه نمی‌تواند نقض برجام باشد. منطقی نمی‌توان ادامه یافتن تحریمی را که بوسیله توافقی رفع نشده است به شکل همزمان ناقض آن توافق دانست.

2- نکته‌ی دوم این است که تصمیم‌گیران در آمریکا، بالاخص پس از انتخاب ترامپ به دنبال آن هستند که با چنین تصمیماتی که نقض برجام نیست ایران را به کنار گذاشتن برجام تشویق کنند، نتیجه‌ی تصمیم‌گیری‌های احساسی مانند کنار گذاشتن برجام توسط ایران این است که ایالات متحده بار دیگر خواهد توانست بدون آنکه هزینه‌ی سیاسی بدهد کشورمان را به سمت منزوی شدن دوباره هدایت کند، آن‌ها به خوبی می‌دانند که کنارگیری از اجرای برجام توسط هر کدام از طرف‌ها که اتفاق بیفتد به معنای برهم زدن قواعد نظام بین‌الملل و در نتیجه انزوای آن کشور خواهد شد در نتیجه تمام تلاش خود را به کار خواهند بست تا ایران، با دستان خودش این توافق را کنار بگذارد. بهتر آن است که در برابر چنین ترفندهایی هوشیار باشیم و ناخواسته در زمین طرف مقابل بازی نکنیم.

محمدتوکل / بهارنیوز